

Sprawa C-204/08

Peter Rehder

przeciwko

Air Baltic Corporation

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
złożony przez Bundesgerichtshof)

Rozporządzenie (WE) nr 44/2001 — Artykuł 5 pkt 1 lit. b) tiret drugie —
Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 — Artykuł 5 ust. 1 lit. c) i art. 7 ust. 1 lit. a) —
Konwencja montrealaska — Artykuł 33 ust. 1 — Transport lotniczy — Roszczenia
pasażerów wobec przedsiębiorstw lotniczych o odszkodowanie w przypadku odwołania
lotu — Miejsce wykonania świadczenia — Jurysdykcja w przypadku transportu
lotniczego pomiędzy dwoma państwami członkowskimi, dokonywanego przez
przedsiębiorstwo lotnicze z siedzibą w trzecim państwie członkowskim

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 9 lipca 2009 r. I - 6076

Streszczenie wyroku

1. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych — Rozporządzenie nr 44/2001 — Jurysdykcja szczególna — Sąd miejsca wykonania zobowiązania umownego, które stanowi podstawę powództwa — Umowa o świadczenie usług — Wielość miejsc świadczenia usług w różnych państwach członkowskich — Właściwość sądu miejsca głównego świadczenia usług (rozporządzenie Rady nr 44/2001, art. 5 pkt 1 lit. b) tiret drugie)*

2. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych — Rozporządzenie nr 44/2001 — Jurysdykcja szczególna — Sąd miejsca wykonania zobowiązania umownego, które stanowi podstawę powództwa — Umowa o świadczenie usług — Lotniczy przewóz osób do państwa członkowskiego przeznaczenia z innego państwa członkowskiego — Wniosek o odszkodowanie za odwołany lot, oparty na rozporządzeniu nr 261/2004 — Właściwość sądów miejsc odlotu i przylotu samolotu zależnie od wyboru dokonanego przez powoda (rozporządzenia: Parlamentu Europejskiego i Rady nr 261/2004; Rady nr 44/2001, art. 5 pkt 1 lit. b) tiret drugie)*

1. Zasada jurysdykcji szczególnej w sprawach, których przedmiotem jest umowa lub roszczenie wynikające z umowy, przewidziana w art. 5 pkt 1 rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych odpowiada celowi bliskości i jest uzasadniona istnieniem ścisłego związku pomiędzy umową a sądem, do którego zwrócono się o rozpoznanie sprawy. W przypadku wielości miejsc świadczenia usług w różnych państwach członkowskich, mając na względzie cele bliskości i przewidywalności, należy określić miejsce, które zapewnia najściślejszy związek pomiędzy umową a sądem właściwym, a w szczególności miejsce, gdzie zgodnie z umową ma nastąpić główne świadczenie usług.

i handlowych należy interpretować w ten sposób, że w przypadku przewozu lotniczego osób pomiędzy państwami członkowskimi, dokonywanego na podstawie umowy zawartej z jednym przedsiębiorstwem lotniczym będącym rzeczywistym przewoźnikiem, sądem właściwym do rozpoznawania powództwa o odszkodowanie, opartego na powyższej umowie i na rozporządzeniu nr 261/2004 ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91, jest, według wyboru powoda, sąd, w którego okręgu znajduje się miejsce odlotu, albo sąd, w którego okręgu znajduje się miejsce przylotu samolotu, uzgodnione w umowie.

(por. pkt 32, 37, 38)

2. Artykuł 5 pkt 1 lit. b) tiret drugie rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych

W tym względzie usługi, których świadczenie odpowiada wykonaniu zobowiązań wynikających z umowy przewozu lotniczego osób, polegają na: rejestracji i odprawie pasażerów, przyjęciu ich na pokład samolotu w miejscu odlotu uzgodnionym w umowie, odlocie samolotu o przewidzianym czasie, przewozie pasa-

żerów i ich bagaży z miejsca odlotu na miejsce przeznaczenia, opiece nad pasażerami w czasie lotu i wreszcie na bezpiecznym zapewnieniu opuszczenia przez nich pokładu w umówionym miejscu lądowania i o umówionym czasie. Natomiast jedynymi miejscami, które wykazują bezpośredni związek z owymi usługami, są miejsca odlotu i przylotu samolotu, rozumiane jako odnoszące się do miejsc ustalonych w umowie przewozu. Przewozy lotnicze z samej swej natury polegają na świadczeniu usług w sposób jednolity i niepodzielny, od miejsca odlotu do miejsca lądowania samolotu, a wobec tego nie można wyróżnić odrębnej części świadczenia, która stanowiłaby świadczenie główne, następujące w określonym

miejscu. Każde z tych dwóch miejsc ma wystarczająco bliski związek z okolicznościami sporu, pozwalający na istnienie ścisłego związku pomiędzy umową a sądem właściwym zgodnie z celami w postaci bliskości i przewidywalności, realizowanymi przez skupienie właściwości sądowej w miejscu świadczenia usług oraz przez wskazanie jednej jurysdykcji dla wszystkich roszczeń opartych na umowie.

(por. pkt 37, 40–44, 47; sentencja)